

Розділ 1, у якому з'являється Машка

Спочатку познайомимося з Машкою.

Вона не дуже гарна, хоча вважає себе красунею. У неї великі, ясні кришталеві очі — ото через них і зроджуються Машчині претензії на красу. Вночі вони пронизують темряву, наче ніж розм'якле масло. Але більше їй нема чим похвалитися. Машка давно вже не першої молодості, щоб не сказати підстаркувата. Їй не завадило б підфарбуватися. Рясні подряпини теж не додають їй принада-ності. Ззаду в неї наліплена трохи облізла

наклейка з собакою, тому що першим Машчиним власником був якийсь професор, великий любитель псів.

— Наклейку треба здерти, — сказала мама, оглядаючи Машку, яку тато щойно придбав.

Ви, певно, здогадалися: Машка — звичайний автомобіль-легковичок вітчизняного виробництва. Хоча ні, не такий уже й звичайний. Часом з Машкою траплялися дивні речі. Але цього ще ніхто не знав.

— Мій друже, тобі підсунули непотріб. Глянь, яке тут усе бруднюче, — сказала мама татові й докірливо похитала головою.

Вона принесла ганчірку й відро з водою і заходилася шкребти, драїти, витирати автомобіль зовні і всередині, а Наталочка з татом їй допомагали. Вони вимили дверці, панель приладів, довго вибивали й вишуровували сидіння, аж ті врешті стали майже чистими. Коли черга дійшла до заднього скла з наклейкою, мама втомлено махнула рукою:

— Ну її, хай лишається. Я вже геть заморилася.

— Як на мене, то ця псюка навіть кумедна, — сказала Наталочка. — Мені вона подобається. І машина подобається теж.

Авто по-змовницьки підморгнуло їй правою фарею. Але, мабуть, це тільки здалося. І все ж воно явно повеселішало. Його очі-фари, протерті чистою ганчіркою, засяяли, пускаючи сонячних зайчиків.

— Справжнісіньке старе одоробло, — скрушно проказала мама, стоячи перед помитою машиною. — Мало того, що облізле. Воно ще й червоного кольору. Помідор, а не авто.

— Дівчата, що ви! Це ж чудовий колір! — заступився тато за свою обраницю. — Червоні машини здалеку видно, тому вони безпечні на трасі. А ще цей відтінок має дуже романтичну назву: «корида».

— Не знаю, що спільного в кориди з помідорами, — мама невдоволено знизала плечима. — До того ж тут нема кондиціонера. І несправне радіо.

— Дівчата, ви не розумієте! — загарячкував тато. — Найголовніше в автомобілі — ходова

частина. А в цієї машини — просто прекрасна ходова!

Він бадьоро вдарив ногою по колесу — і в ту ж мить блискучий і не аж так сильно поіржавілий ковпак з брязкотом відпав і покотився по асфальту.

— Хорр-роша ходова! — засміялася мама. — Клепки розсипаються.

— Це всього-навсього ковпак, — боронився тато. — Ось давайте проїдемося, і тоді побачите.

Він приладнав на місце поіржавілий ковпак і хотів було сісти за кермо, але мама його випередила. Вона саме закінчила курси водіїв і тепер зібралася показати, чого навчилася. Наталочка вмостилася поруч з мамою на передньому сидінні, а татові нічого не лишалось, як сісти позаду.

— Теж мені, розвели матріархат, — бурмотів він. — Можемо рушати!

Мама взялася за кермо, наче справжній водій-ас. Натиснула на педаль зчеплення, тоді на газ, але авто чомусь раптом засмикалось і заглухло.

— Вйо, Машко, не брикайся, — сказала мама і знову завела двигун.

— Ха-ха, Машка! — засміялася Наталочка. — Так її й назвімо!

Відтоді в машини з'явилося ім'я.

З другого разу вони рушили вдало, і Машка жвавенько побігла вулицею.

— А що я вам казав, дівчата, — торжествував тато на задньому сидінні. — Не машина — звір! Можеш перевірити ще й гальма.

Мама притьмом надала на педаль, і — бум! — Наталочка врізалася лобом у вітрове скло, аж загуділо.

— Хто так гальмує? — залементував тато.

У Наталочки на лобі поволі наливалася велика синювата гуля.

— Я не винна, я гальмувала правильно. Це твоя Машка з вибриками, — виправдовувалася мама.

Тато розсердився ще дужче.

— Ти не вмієш водити машину! Чого тебе на курсах учили! — розрепетувався він і не заспокоївся, поки сам не сів за кермо.

Назад до будинку вони під'їхали пересварені й набурмосені, а Наталочка світила гулею.

Як на те, біля під'їзду стовбичив татів приятель пан Богдан, історик, мандрівник і взагалі вельми цікавий чоловік. Він заусміхався, побачивши тата за кермом.

— О, панство Руснаків купили собі машину! — і зрадів, і здивувався він.

— Еге, — кивнув тато, знову просяявши, наче повен місяць на небі. — Поїдемо на море своїм ходом.

— Гм, на море, — повторив пан Богдан загадковим голосом, що обіцяв цікаве продовження.

Мама запросила гостя в хату, і невдовзі вони сиділи за обіднім столом, смакували борщем зі свіжими пампушками й обговорювали Машчині переваги. І тоді пан Богдан сказав таке, від чого Наталоччина душа затрепетала.

— Добре, що ви придбали машину, — сказав він. — Тепер ви зможете врятувати одну дуже цінну старовинну річ, нашу історичну реліквію, якій загрожує небезпека або навіть знищення.

Розділ 2, У ЯКОМУ З'ЯВЛЯЄТЬСЯ ПАТРІОТИЧНО НАСТРОЄНИЙ ПРИВИД

— Ну знаєте! Це як у казці: піди туди, не знаю куди, принеси те, не знаю котре! — обурилася мама, коли пан Богдан пояснив, у чому річ.

А йшлося ось про що. У пановій Богдановій квартирі на Русанівці почав з'являтися один привид, дуже патріотично настроєний. Зазвичай, це траплялося у дні національних свят чи після мітингів, бо привид любив обмінятися з паном Богданом враженнями. А позавчора він завітав несподівано, украй розхвилюваний. Розмахував руками і вимагав найрішучіших дій. Виявилося (якщо пан

Богдан усе правильно зрозумів), що одній дуже цінній старовинній реліквії загрожувала небезпека.

— Може, то статуетка індіанського божка з чистісінького золота? — замріяно прошепотіла Наталочка, що начиталася книжок про індіанців.

Але пан Богдан вважав, що йдеться про реліквію українського походження, бо привид-патріот неймовірно хвилювався.

На лихо, привид не вмів до ладу пояснити, де шукати цінну річ. Він намагався витлумачити це жестами, адже привиди, як відомо, здебільшого не розмовляють.

— Він спілкується жестами глухонімих? — діловито поцікавилася Наталочка, бо хлопці в школі навчили її кількох таких жестів, тож вона почувалася знавцем.

— У тому й річ, що ні, — відповів пан Богдан. — За життя той привид був звичайною людиною і мови глухонімих не знав, а після смерті, як я гадаю, вже нічого не можна навчитись. Тому він часом застосовує, так би

мовити, деякі загальнозрозумілі жести... Однак мені вдалося з'ясувати, що загадкова реліквія загублена на місці старого бойовища — можливо, в замку чи в фортеці на заході України.

Ох ти ж! Наталочка облизалася. Відколи вона живе на світі, то жодного разу ще не бачила ні фортеці, ні замку. Щоправда, в Києві збереглася фортеця-тюрма, яку збудували за наказом російського царя. Але вона сумна й понура. Тепер у ній музей, там на кожному кроці набридливі музейні тітоньки. Тільки й чуєш щохвилини: дівчинко, не скачи, дівчинко, не заходь за стрічку, дівчинко, не чіпай руками експонати. Невже десь є інші фортеці — з замшілими мурами, глибокими підземеллями і несподіваними дивами?

Пан Богдан сказав, що є.

— То треба негайно рушати! — запалилася Наталочка.

Але мама вважала інакше. Мама хотіла знати більше «конкретики», адже замків, фортець і старих бойовищ в Україні хтозна-скільки.